

Tussenbalans 2022 Natuurbod Regio Hart van Brabant

Versie 18 november 2022

1. Waarom een natuurbod?

In de Regio Hart van Brabant ligt nog een behoorlijke opgave voor het vervolmaken van het Natuurnetwerk Brabant. Op 1 maart 2018 heeft Regio Hart van Brabant een [natuurbod](#) gedaan aan de provincie Noord-Brabant en het Groen Ontwikkelingsfonds Brabant (zie kader). De uitvoering van het natuurbod is daarom ook opgenomen in een van de programmajnen van de regionale Strategische Meerjarenbegroting 2019-2023.

Natuurbod Regio Hart van Brabant

Regio Hart van Brabant in partnerschap met de waterschappen helpt de provincie Noord-Brabant en het GOB bij het realiseren van het Natuurnetwerk Brabant vóór 2027. We streven ernaar om samen de volgende doelen te realiseren:

- 100 hectare nieuwe natuur en 8 faunapassages in regionaal verband.
- 20 kilometer ecologische verbindingzone in sub-regionaal verband.
- 44 kilometer beekherstel en 29 vispassages in waterschapsverband.
- Lokale realisatie aanjagen en bij knelpunten onderzoeken of regionale opschaling uitkomst biedt.
- Bovengenoemde doelen uit te werken in een plan van aanpak door de ambtelijke regio-werkgroep landschap.

2. Hoe helpt de regio?

In 2019 heeft de regio een 'Programma natuurbod Regio Hart van Brabant' vastgesteld. De werkgroep landschap is aan de slag gegaan met het uitvoeren van dit programma (zie schema). Met dit programma helpt de regio bij het oplossen van belemmeringen in de uitwerking van de restopgave van het Natuurnetwerk Brabant. Met een focus op de regionaal gestelde doelen uit het natuurbod.

Foto: Guido Stooker, Reeshofweide Tilburg

3. Wat is de tussenbalans in 2022?

In 2022 heeft de werkgroep landschap de koppeling met de REKS concreter gemaakt, zowel op het gebied van energie als klimaatadaptatie. Het resultaat is een memo Kansen voor koppeling Natuurbod en REKS. In 2022 zijn weer diverse successen behaald, zie het groene kader. De meeste regionaal aangemerkte onderdelen van het natuurbod lopen maar actief monitoren blijft nodig. Zie voor een totaal overzicht de volgende pagina's. Zorgen zijn er over een provinciale bezuinigingstaakstelling voor de provinciale uitgaven voor natuur. Als regio Hart van Brabant ondersteunen we de B5-steden die hier per brief aan GS hun zorgen over hebben geuit. In 2023 gaan we kijken wat we kunnen leren van hub De Baars als het gaat om het koppelen van de energie- en klimaatopgave met de natuuropgave.

Successen van 2022

Regionale opgave

- Memo Koppeling Natuurbod en Regionale Energie- en Klimaat Strategie (REKS).
- Reeshofweide: oplevering van 1270 meter beekherstel en 1 vispassage ten noordwesten van Tilburg. Zie link filmpje [De Reeshofweide - YouTube](#).
- Spruitenstroompje/De Gooren Noord: realisatie van nieuwe natuur voor 13,7 hectare als onderdeel van een gebiedsontwikkeling nabij Hilvarenbeek.

Lokale opgave

- EVZ Groote Leij – Tilburg: aanleg ecologische verbindingzone gestart in september 2022.

Schema programma natuurbod

Onderdeel	Actie	Tussenbalans 2022	Vervolg 2023
1. Bewustwording	Programma natuurbod bekend maken.	Natuurbod ingebracht bij regionale opgaven, bv. diverse regionale agenda's.	Blijven inbrengen waar nodig voor meer bewustwording.
2. Herbegrenzing	Mogelijkheden herbegrenzing onderzoeken.	Onder voorwaarden mogelijk, aan te vragen bij provincie indien nodig.	Geen actie vanuit programma meer nodig.
3. Trekker zoeken	Meehelpen trekkers zoeken waar nodig.	Voor regionale opgaven is trekker beschikbaar. Voor de meeste lokale opgaven ook maar nog niet voor allemaal.	Voor regionale onderdelen actief dit punt blijven monitoren. Voor lokale onderdelen op verzoek kijken of regio kan helpen.
4. Koppelen van projecten	Op diverse manieren, bv. gebiedsopgaves, REKS, rood-voor-groen, Tennenet.	Alle onderdelen restopgave gekoppeld aan beekstelsysteem. De regionale onderdelen zo nodig en mogelijk gekoppeld aan andere (regionale) projecten. Zie samenvatting in overzicht op de volgende pagina. Ten opzichte van 2022 zijn een aantal onderdelen van het natuurbod gereed gekomen, zie kader 'Successen van 2022'.	De regionale onderdelen actief blijven monitoren en zo nodig en mogelijk regionale hulp bieden. In 2023 gaan we kijken wat we kunnen leren van hub De Baars als het gaat om het koppelen van de energie- en klimaatopgave met de natuuropgave. De lokale onderdelen monitoren we niet actief. Op verzoek onderzoeken we wel of regionale hulp mogelijk is.
5. Capaciteit zoeken	Capaciteit uitwisselen en vragen bij GOB.	Nog geen concrete aanleiding geweest om nader te onderzoeken.	Indien uit monitoring blijkt dat het zoeken van capaciteit nodig is, alsnog onderzoeken.
6. Besluit- en planvorming bevorderen	Voorbeelden uitwisselen.	Goede voorbeelden gedeeld in werkgroep landschap.	Goede voorbeelden blijven delen in werkgroep landschap.
7. Monitoring	Bij knelpunten onderzoeken of regionale opschaling uitkomst biedt.	Aangesloten op monitoringssysteem provincie.	Zo nodig gebruik maken van monitoring via systeem provincie.

Overzicht regionaal natuurbod restopgave - per koppelgebied

NNB = Natuurnetwerk Brabant, EVZ = Ecologische verbingszone, BK = Beekherstel, FP = Faunapassages, VP = vispassages

Gerealiseerd, geen actie nodig	Actief monitoren door werkgroep landschap	Actie nodig van werkgroep landschap	Alleen actie op lokaal verzoek
--------------------------------	---	-------------------------------------	--------------------------------

Nr.	Koppelgebied	Regiobod NNB	Regiobod EVZ	Regiobod BK	Regiobod FP	Regiobod VP	Trekker	Afstemming	Contactpersoon werkgroep landschap	Onderdelen	Actie regio
1	Overstromingsgebied Maas										
1a	Gebiedsontwikkeling Westelijke Langstraat	Geen onderdeel regionaal bod: NNB Langstraat Waalwijk									Alleen actie op lokaal verzoek
1b	Gebiedsontwikkeling Oostelijke Langstraat	Geen onderdeel regionaal bod: EVZ Drongelens kanaal, EVZ Baardwijkse Overlaat, EVZ Kongingsvliet, EVZ Voordijk, FP Verlenging brug A59 Drongelens kanaal, FP Ecotunnel A59 Vlijmen Oost									Alleen actie op lokaal verzoek
1c	Diversen	Geen onderdeel regionaal bod: NNB Bokhovense polder/Crevecoeur/Koornwaard, NNB Vlijmens ven, Moerputten & Bossche Broek, NNB Hooijbroeken, NNB Sompen en Zooislagen, EVZ Hedikhuizensche Maas									Alleen actie op lokaal verzoek
2	Landbouwgebied jonge ontginningen										
2a	Gebiedsontwikkeling Westelijke langstraat	Geen onderdeel regionaal bod: EVZ Eendenest Waalwijk									Alleen actie op lokaal verzoek
2b	Diversen	-	2500 m	-	-	-	-	-	-	EVZ 's-Gravenmoersegat Dongen/Waalwijk	EVZ 's-Gravenmoersegat gerealiseerd
3	Woeste gronden										
3a	Gebiedsontwikkeling LDD+ (Loonse en Drunense Duinen + schil)	19,5 ha	-	-	-	-	NNB Natuurmonumenten/Tilburg	Projectgroep LDD+, Loon op Zand, Tennet	Kathelijne van der Knaap (Brabantse Delta)	NNB Huis ter Heide Loon op Zand (19,5 ha)	Actief monitoren, verdeeld over 5 aankopen heeft natuurmonumenten 14,151 ha verworven via het GOB
3b	Gebiedsontwikkeling LDD+/Duinboeren	-	3030 m	-	-	-	EVZ Brabantse Delta/Duinboeren	Projectgroep LDD+, Loon op Zand, Dongen	Idem	EVZ Wildertse arm (3030 m)	Actief monitoren
3c	Gebiedsontwikkeling LDD+/Pauwels	32,8 ha	-	-	-	-	NNB Brabants Landschap/Tilburg	Projectgroep LDD+, Pauwels, Loon op Zand, Tennet	Idem	NNB Loonse en Drunense Duinen, De Brand (32,8 ha)	Actief monitoren
		Geen onderdeel regionaal bod: NNB Loonse en Drunense duinen Strijdhoeve, EVZ Onkelsloot deel Pukkemuk, FP Recroduct Pauwels									Alleen actie op lokaal verzoek
4	Beekstelsysteem Donge										
4a	Verbreding A58-West	4,7 ha	-	-	2	-	NNB Tilburg FP Brabantse Delta	Projectgroep A58-West	Kathelijne van der Knaap (Brabantse Delta)	NNB Oude Leij Tilburg (4,7 ha) FP A58-West 2x	Actief monitoren
		Geen onderdeel regionaal bod: EVZ Oude Leij									Alleen actie op lokaal

Nr.	Koppelgebied	Regiobod NNB	Regiobod EVZ	Regiobod BK	Regiobod FP	Regiobod VP	Trekker	Afstemming	Contactpersoon werkgroep landschap	Onderdelen	Actie regio
											verzoek
4b	Diversen	-	6270 m	9800 m	-	11	EVZ Tilburg/Goirle BK Brabantse Delta	Projectgroep Bels Lijntje	Rob van Dijk (Tilburg)	EVZ Bels Lijntje Goirle (4630 m) EVZ Bels Lijntje Tilburg (1640 m) BK Donge, Lange rekken, Reeshofweide, Oude Leij West VP 11x	BK Reeshofweide gerealiseerd (1270m) VP 1x Restopgave actief monitoren
		Geen onderdeel regionaal bod: NNB Zwartgoor, Molenschotse heide EVZ Reeshofweide, Hultense Leij, Grootte Leij, Boomkikker									Alleen actie op lokaal verzoek
5	Beekstelsysteem Leij										
5a	Gebiedsontwikkeling De Baars	20 ha	4215 m	8000 m	-	-	NNB Natuurmonumenten EVZ Dommel/Tilburg BK Dommel	Projectgroep De Baars, REKS	Liesbeth van Kempen (Oisterwijk)	NNB Lage Wal (20 ha) EVZ Nieuwe Leij Goirle (1600 m), Nieuwe Leij Tilburg (2615 m) BK Oude en Nieuwe Leij Goirle (8000m)	BK Oude en nieuwe Leij gerealiseerd (1200m) Restopgave actief monitoren
5b	Gebiedsontwikkeling De Baars/Verbreiding A58-Oost	10 ha	-	-	3	-	NNB Natuurmonumenten FP Rijkswaterstaat	Projectgroep De Baars/ Projectgroep A58-Oost	Liesbeth van Kempen (Oisterwijk)	NNB Moergestels broek/De Gement Noord Oisterwijk (10 ha) FP A58-Oost 3x	NNB Moergestels broek/De Gement Noord Oisterwijk gerealiseerd (10 ha) FP 3x actief monitoren
		Geen onderdeel regionaal bod: NNB Rooversche Leij/Nieuwe Leij, NNB Moergestels Broek/De Gement Oisterwijk Zuid, NNB Poppelse Leij, EVZ Poppelse Leij									Alleen actie op lokaal verzoek
6	Beekstelsysteem Hoogeindse beek										
6a	Gebiedsontwikkeling N261/269	13,7 ha	-	-	2	-	NNB Brabants Landschap FP Provincie Noord-Brabant	Projectgroep gebiedsontwikkeling N261/269	Kees Cattenstart (Hilvarenbeek)	NNB Spruitenstroompje/De Gooren Noord (13,7 ha) FP N261 (2x)	NNB Spruitenstroompje/De Gooren Noord gerealiseerd (13,7 ha) Actief monitoren
6b	Diversen	-	3181 m	4200 m	1	13	EVZ Dommel FP Provincie Noord-Brabant	-	Kees Cattenstart (Hilvarenbeek)	EVZ Spruitenstroompje Hilvarenbeek (1809 m), Hoogeindsebeek West Hilvarenbeek (400 m), Hoogeindsebeek Oost Hilvarenbeek (972 m) BK Hoogeindse beek FP N395 1x VP 13x	Actief monitoren
		Geen onderdeel regionaal bod: NNB Turkaa, NNB Moergestels Broek/De Gement Hilvarenbeek, NNB Spruitenstroompje/De Gooren Zuid, EVZ De Roodloop, EVZ Grootte Voort, EVZ Haghorst									Alleen actie op lokaal verzoek
7	Beekstelsysteem Voorste										

Nr.	Koppelgebied	Regiobod NNB	Regiobod EVZ	Regiobod BK	Regiobod FP	Regiobod VP	Trekker	Afstemming	Contactpersoon werkgroep landschap	Onderdelen	Actie regio	
	Stroom											
7a	Gebiedsontwikkeling Duurzaamheidsvallei	-	520 m	3100	-	2	EVZ Tilburg/Duurzaamheidsvallei	-	Liesbeth van Kempen (Oisterwijk)	EVZ Voorste Stroom Oisterwijk (359 m), Voorste Stroom Tilburg (161 m) BK Voorste stroom VP 2x	Actief monitoren	
	Geen onderdeel regionaal bod: NNB Voorste Stroom Heukelom, NNB Terbraakloop, NNB Reusel-Blekven, EVZ Reusel										Alleen actie op lokaal verzoek	
8	Beekstroom Achterste Stroom											
8a	Beekstroom Achterste Stroom	-	-	2200 m	-	1	BK Dommel VP Dommel	-	Marion Rensink (Dommel)	BK Achterste stroom VP 1x	Actief monitoren	
	Geen onderdeel regionaal bod: NNB Kampina & Oisterwijkse vennen, NNB Hondenberg										Alleen actie op lokaal verzoek	
9	Bos brongebieden											
	Diversen	Geen onderdeel regionaal bod: NNB Kempenland West, NNB Regte Heide/Engelsbroeken, FP Turnhoutsebaan										Alleen actie op lokaal verzoek
10	Overig											
	Diversen	-	-	17154 m	-	2	-	-	-	BK Aantal km niet gekoppeld aan projecten VP Ten opzichte van natuurbod aantal minder doordat dit geen restopgave bleek te zijn	Actief monitoren	
	Totaal	100 ha	20 km	44 km	8	29						